

Bidrag till Vesterbottens och Lapplands flora.

Af C. MELANDER.

(Forts.)

Petasites frigida. På spridda ställen i nedre delen af Vilhelmina, Åsele och Dorothea s:nar. Norsjö s:n: Petikträsk (n); vid Petikan nära Rörträsk (n).

Tussilago Farfara. Vilhelmina s:n: östligast vid Råberg nära Lyckselegränsen (n). Åsele s:n: Orgnäs | Elgsjö (n). Dorothea s:n: Lafsjö.

Saussurea alpina. Östligast något ofvan Mårdsele i Degerfors s:n (vid Vindelen) och vid Brubäcken i Skellefte s:n (n).

Cirsium lanceolatum. Ume s:n: Tafvelsjö. Burträsk: Innansjö; "platsen". Skellefte s:n: Gärdsmark; kring staden; Bodvik; Kåge;

C. palustre. Norsjö s:n: Kalbränna vid Petikan; Månsträsk | Röjnoreet. Skellefte s:n: Norrstöm | Krångfors; v. om Grubban; Gärdsmark. Lycksele s:n: Qvarnbäcken vid Betsele; Tanträsk | Tufträsk. Vilhelmina s:n: Gransjöriset | Siksjö (Rismyren); vid Jerfsjöån; Hällmyren s. om Siksjö; Långtjern | Torfsjö; Dalasjö (1); Skansholm vid Malgomaj. Åsele s:n: Torfsjö | Granberget; v. om Lomsjö. Dorothea s:n: vid Lafsjö sågverk. Förmodligen "spr" i södra florumrådet. Jfr Bot. Not. 1863, s. 112.

C. arvense. Troligen a. i kustlandet. Fredrika s:n: Storlögda.

Mulgedium alpinum. Östligast vid Brubäcken i Skellefte s:n och Agnäs i Bjurholms. Saknas kring Vindeln ända upp till Sorsele s:n och i Malå s:n (uppgift af lapparne). Jfr tillägget till Hn ed. 8.

Sonchus arvensis. Åsele s:n: Lomsjö (m). Ny för Lappland.

Hypochoeris maculata. Bjurholms s:n: Ångermanbahlen (m).

Trichera arvensis. Degerfors s:n: Öfverrödå (1).

Viburnum Opulus. Fins ännu på Torfsjö "ronning" i Åsele s:n (jfr Zett. 1832).

Galium boreale. Visar sig i öfre landet knapt annorstädes än vid vattendragen och sjöarne och i något fuktig jord nedanför bergväggar. På egentliga "backar" sedd i Vilhelmina fjällbygd vid Stennäs.

G. triflorum. Skellefte s:n: Krångfors | Medle (m). Fredrika s:n: Middagsberget vid Lögdasund (n). Ny för Åsele lappmark.

G. trifidum. Pit. Lpm: Glommerträsk.

Lobelia Dortmanna. Ume s:n: Ytterrödå | Tafvelsjö. Burträsk s:n: Losmen. Norsjö s:n: Gisträsket; Lidsträsket; Örträsket. Skellefte s:n: Falkträsket. Åsele s:n: Njalkatjern; Penningtjern. Ny för Åsele Lappmark.

Myosotis palustris. Ej observerad i södra Lappland.

M. silvatica. VB. Degerfors s:n: Ekorrsele (vid Vindelelfven).

Lithospermum arvense. Skellefteå "bondstad". Norsjö s:n: Petikträsk.

Asperugo procumbens. Vid Skellefteå stad. Norsjö s:n: Pjesörn; Norsjö by. Lycksele s:n: Ajaur.

Mentha arvensis. Skellefte s:n: vid staden flerstädes. Åsele s:n: Österberg (odlad). Vilhelmina kyrkplats (såsom "ogräs" i en trädgård). Norsjö s:n: Rosinedal | Öfverrödå (vid Vindeln). Den vanligaste formen i södra Lappland [antecknad för Lycksele s:n: flerstädes i eller vid Vindeln (Vormsele | Mårdsele) och Vilhelmina s:n: i eller vid Vojmelfven vid Strömåker och på Torfsjö "ronning" vid Ångermanelfven (jfr Zett.)] är enkel, lifligt grön, fullkomligt glatt och steril (men utan det "templ. långa skaftet" i bladbasen) och växer i (eller bredvid) elfsvattnet och har då lika stark lukt, som samma (men stråfludna) *Mentha*, då hon "habitat in arvis". De nedtill afsmalnande, tunna och nedtill helbräddade bladen tyda på afarten *γ lapponica* (Zett. 1832 och förmodligen efter hans auktoritet äfven Hn). Men då hon växer på mindre våta lokaler, såsom de upphöjda steniga stränderna, blir hon hårig, blommor lättare och liknar mera den greniga *Mentha arvensis*, man finner på odlade ställen, såsom i potatisland, trädgårdssängar o. d. Det är väl därför, som Backman Holm blott upptagit hufvudarten i sin flora.

Scutellaria galericulata. Dorothea s:n: Lajksjön. Åsele s:n: Stamsjöån; Erikshammar; vid prestgården; Holmsjöbäcken; Stennäs. Vilhelmina s:n: Jerfsjöån; Gideån; Vojmelfven (vid Dalasjö och Strömåker). Fredrika s:n: s. om Lafsökullen; Viskaån. Lycksele s:n: "platsen", Almökketjern; vid Oravan | Mårdsele; Ajaur. Degerfors s:n: Rosinedal | Öfverrödå; vid Renträsket; Grundträsk och bäckens derifrån; Bräntorsliden (Åman). Burträsk s:n: vid Sikån flerstädes. Norsjö s:n: vid Petikan; Petikträsk; vid Norsjön och ån derifrån; vid ån från Bjurselet; Månträsk | Röjnoret; Jonsträsk | Refveln. Malåträsk i Malå s:n. Skellefte s:n: vid Brubäcken; vid Skellefteelfven från ett ställe ofvan Norrström h. o. d. till nedom Myckle; Finforsjön och bäcken derifrån; Finfors | Röjnoret; n. om staden. På hafsstranden s. om Norrnjöle i Ume s:n. Förekommer troligen lika mycket "spr" öfver hela södra florområdet, men ingenstädes "i massa".

Prunella vulgaris ("den i Lappmarken högst sällsynta" enl. Zett. 1832). Fins i Ångermanelfvens flodområde inom Lappland ej blott på Torfsjö "ronning" i Åsele s:n, utan äfven vid Volgsjön, Almsele, Åsele kyrkplats och Söråsele. Vid Vindeln: Holmfors i Sorsele s:n | Ekorsele i Degerfors h. o. d.

Glechoma hederacea. Skellefteå "bondstad", på en backslutning mot elfven. Troligtvis införd med trädgårdssaker.

Lamium album. Har naturaliserat sig vid Skellefteå stad (vid ett garfveri) (m). Ny för VB.

Gentiana nivalis. Fins ännu på Åsele kyrkbacke (n); Vilhelmina prestgård. På samma ställe fins ock

G. Amarella β lingulata. Åsele s:n: Kullerbacka; Lomsjö (m).

Vid Lycksele (n). VB. Degerfors s:n: Åmsele (M); Ekorrsele. Kan ej kallas ny för Vesterbottens flora. Jfr Bot. Not. 1863, sid. 113 (och Backman-Holms flora) med Hn ed. 11.

Veronica officinalis. Skellefte s:n: i synnerhet kring staden. Burträsk: Villvattnet (n). Nordmaling: Örelfven | Lefvar (n). Sunnansjö | Nyåker (n). Bjurholm: Ångermanbahlen. Åsele: Orgnäs | Elgsjö (n). Fredrika: Lafsjökullen n. om Tallsjö; på Allvattenberget vid Lögdasund en form, som troligen är β glabrata Frist. (n).

V. Chamædrys. Vid Vojmelfvens utlopp i Volgsjön och på Kyrkberget vid Åsele. Ny för Lappland.

V. scutellata. Vid Skellefteelfven h. o. d. från Svanssele i Norsjö s:n till Krångfors i Skellefte s:n. Vid Dödmantjern n. om Skellefte stad. Vid Vindeln: Oravan i Lycksele s:n; v. och ö. om Mårdsele i Degerfors s:n. Vid Uman: midtför Lycksele kyrkplats och vid Almökktjern. Fredrika s:n: Viskaån. Bjurholms s:n: nära Öfre Nyland. Hvad Zett. i den anförda boken (sid. 227) säger om sin *V. scutellata* var. vid Lycksele torde gälla snart sagdt all den *V. scutellata*, som fins här uppe \neg eller åtminstone på ofvan nämnda lokaler.

Bartsia alpina. Går vid Ångermanaelfven ned till Söråsele, vid Vindeln ned till Vormsele.

Utricularia minor. Lycksele s:n: Ajaur | Sikseleberg. Vid staden Skellefteå (n).

Pinguicula vulgaris v. albida Fl. Behm. Fredrika s:n: vid Lögdaträsk (n). Ny för Lappland.

P. villosa. Östligast i Vilhelmina s:n nedanför Baktoberg (n).

Rhamnus Frangula. Åsele: Prestvikudden (m). Degerfors s:n: Mårdsele | Åmsele (1).

Heracleum sibiricum. Vilhelmina kyrkplats. Ny för Lappland.

Angelica Archangelica. Vid Vindeln t. a. ända ned till Ekorrsele. I Åsele s:n sällsynt (Stennäs), hvaremot *A. silvestris* är mindre a. vid Vindeln och spr. i Åsele och nedre Vilhelmina.

Peucedanum palustre. Åsele s:n: Idvattnet; Söråsele. Fredrika s:n: Viskaån. Lycksele s:n: Tufträsk | Tanträsk. Burträsk s:n: Holmträsket. Norsjö s:n: Petikträsk. Skellefte s:n: Krångfors | Medle; Dödmantjern nära staden.

Cicuta virosa. Hör ej till de allmänna växterna i södra Lappland. Nämnas icke heller af Zett. i hans "Resa". Anmärkt i Lycksele s:n: Kroksjö | Brattfors (m), och flerstädes kring Åsele, såsom i Holmsjöbäcken (n), Fårtjern och Orgån, der Zett. trott sig finna *Sium latifolium*. Växten kallas i Åsele för det mesta "barnarot". Anledningen till namnet kan man förmoda vid läsning af Zetterstedts bok, s. 306.

Nuphar pumilum. Vilhelmina s:n: Fräkentjern (m). Åsele s:n: Holmsjön och Damtjern n. om kyrkplatsen; Qvällån.

Ranunculus Lingua. Fredrika s:n: nedom öfversta dambyggna den i Viskaån (m). Ny för Lappland.

R. lapponicus. Jörns s:n: Björkliden (n). Skellefte s:n: vid ån

från Bjurvattnet (n); Brubäcken (m); Nedre Krångfors (m). Burträsk s:n: vid Sikån ö. om Kalfträsk (n). Vilhelmina s:n: t. a. nedanför Baktoberg; Baksjömyren | Strömåker (n); vid östra bron öfver Jerfsjöån (n). Åsele s:n: Stennäs | Tallberg (n). Dorothea s:n: vid Fjellåns utlopp i Lajksjön (m). Fredrika s:n: nedom Lafsjöökullen (n).

Thalictrum flavum. Vilhelmina s:n: vid Volgsjön. Åsele s:n: Söråsele; Torfsjö "ronning", der växten blifvit anmärkt redan af Zett. Förmodligen är sista ortnamnet synonymt med "Almsele by" i Backman-Holms flora, fast denna by ligger 1 mil derifrån. Backman citerar tydligtvis Zetterstedt. Det är dock ingenting, som gör otroligt, att växten förekommer äfven i Almsele. Utmed Vindelelfven är den observerad från Holmfors i Sorsele s:n n. öfverallt ända ned till Ekorrsele i Degerfors. Stjelken kantig, men icke på samma gång "fårad"; ty sidoytorna plana. St.-strängarne hvitgula eller n. hvita. Obs., att "Th. flavum ingenstädes" fins vid Ångermanelfven s. om Åsele s:n!

Th. simplex (*Th. rariflorum* Fr. β boreale?) Åsele "kyrkberg". (Sedd i ett herbarium.)

Th. alpinum. Östligast i Åsele Lpm på Torfsjö "ronning" (m). Ej observerad i Lycksele s:n.

Anemone nemorosa. Vilhelmina s:n: vid Laxbäcken mellan Laxbäck och Baktoberg (M).

Trollius europæus. Mårdsele | Åmsele i Degerfors. Nederst i Åsele s:n: Kyrkberget. Saknas i Skellefteå m. fl. s:nar, liksom troligen i hela kustlandet af Vesterbottens län,

Aconitum Lycoctonum. Östligast vid Ekorrsele i Degerfors s:n.

Actæa spicata. Vilhelmina s:n: Baktoberg och vid Laxbäcken. Åsele s:n: Kroken | Torfsjö "ronning" (m). Fredrika s:n: Lafsjöökullen n. om Tallsjö (n); Middagsberget vid Lögdasund (n).

Fumaria officinalis. Lycksele s:n: Ruoksele (n). Vilhelmina s:n: Långtjern (n). Åsele s:n: Kullerbacka (n). Dorothea s:n: Lafsjö (n).

Arabis arenosa * *suecica*. Vännäs s:n: i Umans floddal ända upp till Kolksele färjställe.

Barbarea vulgaris. Allmän kring Skellefteå stad.

Lepidium rudemale. Skellefte s:n: Ursviken (M).

Camelina foetida. Skellefte s:n: Bodvik (n); Norrböle (n). Burträsk s:n: Villvattnet (n).

Impatiens noli tangere. Skellefteå s:n: Krångfors | Medle (m).

Viola palustris * *epipsila*. Skellefte s:n: nedom Finnfors sågverk (n).

V. silvatica. Fins ännu i Skellefteå vid Falkberget och i skogen deromkring.

V. canina β *montana*. Trifves inom Lappland gerna på flodstränder.

V. biflora. Fredrika s:n: Nordanås | Norrfors. Åsele s:n: sydligast Noret vid Ångermanelfven. Tyckes vara sällsynt vid Vindelelfven (Vormsele | Björksele).

Silene rupestris. Fredrika s:n: Lafsjökullen (n); Allvattenberget vid Lögdasund (n). Bjurholms s:n: Ångermanbahlen (m).

S. nutans. Skellefte s:n: Krångfors | Medle (n).

Viscaria vulgaris. Vid Skellefteelfven flerstädes h. o. d. Finnorsen | Medle.

V. alpina. Vid Skellefteelfven flerstädes Svansle i Norsjö s:n | Granfors i Skellefteå. Vid Vindeln till nedom Mårdsele i Degerfors s:n. Bjurholms s:n: Ångermanbahlen.

Dianthus deltoides. H. o. d. på branter vid Skellefteelfven Svansle | Furunäs.

Stellaria nemorum. Östligast vid Brubäcken i Skellefte s:n.

S. borealis. Norsjö s:n: Långträsk | Pjesörn; Petikträsk | Björkliden.

S. crassifolia β *subalpina*. Dorothea s:n: vid Lafsjö sågverk (M). Pit. Lpm.: Glommerträsk | Petikan (m). Norsjö s:n: Kalbränna (m). Jörns s:n: Björkliden (m). Skellefte s:n: Höganäsfors | Norrström (m); Bodvik (m). (Härmed beriktigas min uppgift till Hn ed. 11.)

Arenaria trinervia. Skellefte s:n: Krångfors | Medle.

Sagina nodosa. Flerstädes vid Skellefteelfven Svansle | Medle. Vid Vindeln: Vormsele | Siksele. Lyksele: på vägen åt Vilhelmina.

Saxifraga Hirculus. Norsjö s:n: Kalbränna. Vilhelmina s:n: Björntjernslättern s. om Gransjöriset; (Rumpmyren mellan Strömåker och Dalasjö). Åsele s:n: myren vid Näfversjöbäcken nära Torfsjö; Granholmsmyren mellan Tallsjöberg och Spillerberg. Dorothea s:n: Stafsjö, i Långmyren; omkring Häggås.

Växtlokalen "Skellefteå s:n" för *S. granulata* i Backman-Holms flora borde angifvits nogare, då socknen är bland de största i riket och växtens (varaktiga) förekomst så långt i norr något tvifvelaktig.

Sedum acre. Norsjö s:n: vid Petikans utlopp. Skellefte s:n: Storkåge.

S. annuum. Vilhelmina fjällbygd: Klitt-, Grön-, Henriks-, Borgsjö- och Kittelfjäll; Bångnäs.

Epilobium montanum. Fredrika s:n: Allvattenberget (n). Åsele s:n: Almsele, på Hemberget (n).

E. origanifolium. Norsjö s:n: Åkulla | Skäret (n); Långträsk | Pjesörn (n). Burträks s:n: Talliden (n). Bjurholms s:n: v. om Bahlsjö (n).

Circaea alpina. Vilhelmina s:n: vid Laxbäcken (m). Fredrika s:n: Lafsjökullen n. om Tallsjö (n). Skellefte s:n: Krångfors | Medle (m).

Myriophyllum spicatum. Norsjö s:n: Röjnoret | Månsträsk (m). Skellefte s:n: Granfors (m). Burträks s:n: i Sikån, vid Kalträsk (m).

M. alterniflorum. Norsjö s:n: Kattisbygd, Degerfors s:n: i Åman, vid Brännforsliden.

Rosa acicularis. "Enligt uppgift utrotad" vid Furunäs nära Skellefte. Detta lär dock icke vara fallet. Då jag, sjelf vilseledd, lemnat den oriktiga uppgiften, får jag meddela, att stället, där hon

verkligen finnes, är enligt kommissionslandtmätaren L. Zethræus vid "Kalkstentjern" norr om Furunäs. Den förra uppgiften gälde en lokal vid "Hartjern", som ligger närmare byn. Att växten skulle — i likhet med *Rosa cinnamomea* — förekomma vid något vatten, hade också all sannolikhet för sig.

Rubus idæus. Vilhelmina fjällbygd: Grönfjäll; Stennäs gård; Bångnäs (m). Östligare t. a.

R. castoreus. Lycksele s:n: Råberg | Tjernberg (m). Norsjö s:n: Petikträsk (m); vid Petikan.

Fragaria vesca. Vilhelmina fjällbygd: Grön-, Henriks- och Borgsjöfjäll; Bångnäs. Åsele s:n: på vägen vid Torfsjö "ronning". Fredrika s:n: Lafsökullen.

Potentilla norvegica. Burträsk; Skellefteå. Kanske tillfällig.

P. argentea. Klittfjäll (eller Grönfjäll?) i Vilhelmina fjällbygd (n. el. 1?).

Sibbaldia procumbens. Vilhelmina s:n: östligast på Blajkfjäll (n).

Geum rivale. Flerestädes i Vilhelmina fjällbygd.

Lathyrus pratensis. Bjurholms s:n: Nyåker (n). Åsele kyrkberg (n; förr m på ett ställe, som nu är åker). Ny för Lpl.

Vicia Cracca. Flerestädes i Vilhelmina fjällbygd.

Astragalus alpinus. Vid Skellefteelfven flerstädes: Svansele | Renström i Norsjö s:n (vid Gumboda M). Vid Vindeln flerstädes ända ned till Ekorrsele i Degerfors s:n (m). Vid Uman: Flåskforsen vid Betsle.

Anthyllis Vulneraria. Vid Skellefteelfven: Svansele | Krångfors flerstädes. Vid Vindeln: Vormsele | Rusksele; Mårdsele | Åmsele. Af gammalt uppgifven för "Um. Lpm. Storforsen". Men minst två ställen ha detta namn: "Storforsen" strax ofvan Torfsjö "ronning" och "Storforsen" i Vindeln mellan Gransele och Björksele, och osäkert är, hvilket ställe uppgiften afser.

Oxycoccus microcarpus. Lika allmän som *O. palustris* i Åsele Lpm.

Arctostaphylos alpina. Vilhelmina s:n: östligast på Blajkfjäll (n).

Ledum palustre. Blir efterhand mindre allmän v. och ö. om Lycksele, där dess lokal synes vara lika så bra den torra skogsbacken som den fuktiga myren. Kan sägas vara "spridd" i alla socknar af Åsele Lpm.; kallas där *klädpor*s. Jfr Bot. Not. 1858, s. 84 och 1881, s. 46.

Pyrola chlorantha. Bjurholms s:n: nedanför Ångermanbahlen (m). Fredrika s:n: på Allvattenberget vid Lögdasund (n). Åsele s:n: på Hemberget vid Almsele (n). Ny för Lpl.

P. media. Fredrika s:n: vid Middagsberget s. om Lögdasund.

P. uniflora. Pit. Lpm.: Kasker; nedom Östra Istjakk.

Daphne Mezereum. Norsjö s:n: vid Petikan, nära Kalbränna. Burträsk s:n: vid Sikån (Åsen | Villvattnet m); Renbergsvattnet. Bjurholms s:n: på Ångermanbahlen (n). Vid alla vattendrag inom Åsele Lpm. Ej observerad i Vindelns flodområde inom Lycksele och Degerfors.

Hippophaë rhamnoides. Skellefte s:n: Bodvik | Sävenäs.

Ulmus montana. Vilhelmina s:n: Lidsjönäs (enl. uppgift).

Salix lanata. Vilhelmina s:n nederst: Skansholm vid Malgomaj (och Tresund vid Vojmsjön).

S. glauca. V.B. Degerfors s:n: Renträsk; Maltträsk. Utrotad vid Skellefte stad (vid upptagning af åker).

S. Amandæ?. Lycksele s:n: Forsholm | Rusksele (1 högväxt ex.)

S. rugulosa. Vilhelmina s:n: Dalasjö | Strömåker (m). Lycksele s:n: Brattfors | Tufträsk (n); Ekorrssjö | Tannsele (1). Arfliden | Bussjö (m). Norsjö s:n: Petikträsk (n); Mullberget | Svartliden (n). Burträsk s:n: Granträsk. Skellefte s:n: Sunnanå (1); Myckle | Stenbacka. (n).

S. Aurora (?) Lycksele s:n: Oravan midt emot Siksele (M).

S. versifolia. Vilhelmina s:n: Siksjö | Gransjöriset (Rismyren) (n). Lycksele s:n: Tannsele | Ekorrssjö, nära telegrafstolpen 1983 (1)

S. nigricans. En fullt distinkt form tagen vid Ekorrsele i Degerfors; Lycksele s:n: Rusksele | Vormsele (stort träd). Torde såsom sådan ej vara på långt när så allmän som *S. phyllicæfolia*, en "variabel" (liksom *S. nigricans*), visserligen värd att studera hvar som helst, men synnerligen utmed Vindel elfven.

S. hastata. Vilhelmina s:n nederst: vid Laxbäcken.

S. myrsinites och *S. herbacea*. Vilhelmina s:n östligast: på Blajkfjäll.

Myrica Gale. Går i Nordmalings s:n upp till ett ställe mellan Sunnansjö och Nyåker (M); kallas där *ölpors*. Jfr Zetterstedts "Resa", sid. 45.

Juniperus communis. Är i många trakter af nedre Åsele lappmark sällsynt.

Orchis angustifolia. Vilhelmina s:n: Långtjern | Fräkentjern (Lappmyren) (n). Lycksele s:n: Bussjö | Grundträsk (n). Skellefte s:n: Furunäs, vid Hartjern (n).

Gymnadenia conopsea. Malå s:n: Brännan | Hemnäs (n). Norsjö s:n: Petikträsk | Björkliden (1). Ganska ymnig i Åsele fjällbygd.

Coeloglossum viride. Åsele s:n: Vestra Noret; Torfsjö "ronning". Sandsjö | Spettlida. Skellefte s:n: kring staden.

Platanthera bifolia. Bjurholms s:n: på Ångermanbahnen (n).

Goodyera repens. Åsele s:n: Lomsjö, på Hemberget (m). Norsjö s:n: Holmträsk (n).

Calypso borealis. Skellefte s:n: nära Sävenäs; på en elfsbrant nära staden (1) och vid Dödmantjern (n). Vid Lapplands gräns strax n. om Skellefteelfven (m) (Jägm. Rosenberg). Norsjö s:n: Petikträsk och Svanssele | Björkliden (Ingen. Linder).

Convallaria majalis. Uppträder på samma sätt som *Galium boreale*. Inom nedre delen af Åsele lappmark vid alla vattendrag, vestligast på Volgsjöns strand vid Svannäs. På Middagsberget vid Lögdasund och Lafsjökullen n. om Tallsjö i Fredrika s:n. Vid Lappmyren mellan Långtjern och Torfsjön, där ock *Rosa cinnamomea* förekommer (Bot. Not. 1881, s. 54), ett ställe, hvars läge och vege-

tation (med Phragmites) tillräckligt antyda, att ett större vattendrag funnits där. Bjurholms s:n: vid Örelfven och på Ångermanbahlen. Lycksele s:n: Tannsele | Ekorr sjö. Vid Vindeln flerestädes: Björksele i Lycksele s:n | Öfverrödå i Degerfors. I Skellefteelfvens flodområde vestligast observerad vid Svanssele och mellan Petikträsk och Björkliden (vid Petikan), östligast vid Ursviken.

C. polygonatum. Bjurholms s:n: på Ångermanbahlen (M).

Alisma Plantago. Åsele färjställe. Fredrika s:n: Gideån. Lycksele s:n: Siksele. Vid Skellefteelfven h. o. d. Svanssele | Bergsbyn i Skellefte s:n. Ragvaldsträsk. Myckle och Bodvik i samma s:n.

Sagittaria sagittifolia. Lycksele s:n: Siksele.

Triglochin palustre. Vilhelmina s:n: Daunifjäll; Skansholm vid Malgomaj.

Tofieldia borealis. Längst ned observerad i Norsjö s:n: Petiknäs | Renström. Lycksele s:n: Tufträsk; Busjö | Grundträsk. Åsele s:n: Fräkentjärn | Torfsjö; Holmsjömyren (Vestansjö | Sandsjö).

Calla palustris. Fredrika s:n: Viskaån. Åsele s:n: Holmsjöbäcken.

Potamogeton natans. Vilhelmina s:n; Baksjön vid "platsen"; Dalasjön; Fräkentjärn. Åsele s:n: Sängsjön. Dorothea s:n: Fjällån. Lycksele: Almökktjärn; Halfträsk.

P. praelongus. Åsele s:n: Almsele.

P. pusillus. Skellefte s:n: Granfors (m).

P. pectinatus. Skellefte s:n: innanför Bäckfors' ankarplats (m).

Sparganium fluitans. Skellefte s:n: nära Finnfors' sågverk (m). Degerfors' s:n: i Åman, s. om Brännforsliden (n). Fredrika s:n: Viskaån (m). Åsele s:n: Holmsjöbäcken (n). Vilhelmina s:n: Jerfsjöån, ofvan östra bron (n), v. om Gransjöriset, i ett dike vid vägen (n).

S. affine. Skellefte s:n: Bäck; Ljusvattnet. Norsjö s:n: Bjurselet; Sikträsk; Bastutjärn; invid Norsjöns aflopp. Burträsk: Losmen; Jerfträsk. Degerfors: Mårdsele. Sorsele s:n: Holmfors. Lycksele s:n: Grundträsk. Vilhelmina s:n: Fräkentjärn.

S. hyperboreum. Skellefte s:n: flerestädes. Norsjö s:n: Holmträsk. Åsele s:n: v. om kyrkan; Kullerbacka | Svartbäck; Lomsjö. Vilhelmina s:n: Baksjömyren; Siksjö | Gransjöriset; Långtjern | Lappmyren. En i Vilhelmina fjällbygd (Henriksfjälls gård; Bångnäs) anmärkt *späd* sparganium var troligtvis denna.

Scirpus silvaticus. Norsjö s:n: Petikträsk | Björkliden (vid Petikan). Skellefte s:n: vid Brubäcken (m) och v. om kyrkan (m); Norrström | Krångfors.

S. pauciflorus. Vid Dödmantjern n. om Skellefte stad (m).

Eleocharis palustris. Ej sedd i Åsele Lpm.

E. acicularis. Norsjö s:n: Petiknäs. Skellefte s:n: Bodvik.

Eriophorum angustifolium β *triquetrum*. Degerfors s:n: Stryksele. Fredrika s:n: Viska | Tallsjö. Åsele s:n: Orgnäs | Elgsjö; Holmsjöbäcken | Kullerbacka.

E. latifolium. Skellefte s:n: Yttre Ursvik; Klements näs | Bodvik; Högnafors | Norrström. Norsjö s:n: Petikträsk; Petiknäs | Renström.

E. gracile. Vilhelmina s:n: Strömåker | Dalasjö (Rumpmyren). Lycksele s:n: Tanträsk; Tanträsk | platsen; Halfträsk | Grundträsk; Forsvall | Brännäs. Malå s:n: Brännäs | Vännäs | Brännan. Pit. Lpm.: s: om Aborrträsk. Skellefte s:n: n. om Furunäs.

E. callithrix. Lycksele s:n: Tanträsk (n). Degerfors s:n: Rosinedal, nära telegrafstolpen 906 (m).

E. Scheuchzeri. Vilhelmina s:n: östligast vid Dalasjö.

Carex lævirostris. Skellefte s:n: Brubäcken (m) och nedom Granfors (m); Högnefors | Norrström (n); Nedre Krångfors (M); Krångfors | Medle h. o. d.; Klutmark (n); Bodvik (m). Degerfors' s:n: Ekorrsele | Stryksele, vid bäckar nära telegrafstolparne 1586, 1548 (M); Rosinedal | Öfverrödå (2 ställen nära Vindeln). Lycksele s:n: Vindelgrånsele | Forsvall, invid stora vägen (m). Detta fynd är märkvärdigt, då man i tillägget till Hn 8 sett Ångströms påstående (mot Andersson i Bot. Not. 1846, s. 4), att *C. lævirostris* "aldrig varit funnen i Um. Lpm." I följd af detta och Anderssons uppgift (i anf. bok, s. 6), att han i närheten af Vindeln — ungefär 6 mil ofvan min sist nämnda fyndort — sett "en ovanligt stor och bredbladig *C. ampullacea*", kunde man lätt tro, att mitt fynd ej vore annat än just denna *Carex*. I så fall måste jag försäkra, att all den *Carex*, jag funnit på ofvan anförda lokaler, antingen är *C. lævirostris* eller — något splitter nytt. Diagnosen hos Fries (S. V. Sc.), Andersson (Cyp. Sc.) och Hn (ed. 11) passar mycket bra för växten. Bladen äro "rent gröna" (snarare än "blågröna") eller gulaktiga t. o. m. halmgula, ju torrare växtlokalen är. I samma mån är ock växten lägre och till alla delar spädare. ♀-axen 10''—22'' långa (undantagsvis kortare), ej fullt så tjocka som på exemplar från Mærradalen. — Då Ångström ej funnit *C. lævirostris* vid Lycksele, är det min enskilda tro, att Andersson i sina reseanteckningar af år 1845 på något sätt förvexlat de anförda fyndorterna, och att hans "ovanligt stora, bredbladiga *Carex*" varit just *C. lævirostris*.

C. pallescens. Vilhelmina s:n: vid Borkasjön. Åsele s:n: Torfsjö "ronning".

C. capillaris. Vilhelmina fjällbygd teml. a. Norsjö s:n: vid Petikans utlopp i Skellefteelfven.

C. rariflora. Vilhelmina s:n: Baktoberg | Blajkfjäll.

C. Oederi. Vilhelmina s:n: vid Borkasjön; Daunifjäll; n. om Gikasjön; vid Volgsjön. Åsele färjställe. Lycksele: Fläskforsen. Degerfors' s:n: v. om Hjuken (vid Vindeln). Malå s:n: vid bron öfver Malån. Norsjö s:n: vid Norsjön; Petiknäs. Skellefte s:n: Sävenäs.

C. digitata. Åsele s:n: Hemberget vid Almsele. Fredrika s:n: Allvattenberget vid Lögdasund. Bjurholms s:n: Ångermanbahlen. Degerfors' s:n: Rosinedal | Öfverrödå (vid Vindeln). Norsjö s:n: Petiknäs. Skellefte s:n: Granfors; Forsberg; på branter vid elfven v. om Medle; på bergen kring staden; Sävenäs.

C. ornithopoda. Åsele s:n: Torfsjö "ronning" (m).

C. Buxbaumii. Vilhelmina s:n: t. a. i fjällbygden. Åsele s:n:

Torfsjö "ronning" | Kroken; Granberget | Torfsjö. Lycksele s:n: Arftråsk; Arfliden | Busjön. Norsjö s:n: Petikträsk.

C. atrata. Vilhelmina fjällbygd t. a.

C. alpina. Skellefteelfvens flodområde: flerstädes i Norsjö och Skellefte s:nar, såsom vid Petikan och från Svansele ända ned till elfvens utlopp vid Sävenäs. Mellan Storliden och Tallberg i Norsjö s:n. Vid Vindeln i Degerfors s:n: Kläppen | Stryksele. Åsele s:n: Torfsjö; Almsele; Torfsjö "ronning"; Lomsjö.

C. stellulata. Fredrika s:n: Storlögda (n). Åsele s:n: Granberget.

C. elongata. Fredrika s:n: nedom öfversta dambyggnaden i Viskaån (m). Ny för Lpl.

C. tenuiflora. Himseleforsen vid Dalasjö. Norsjö s:n: Petikträsk (m). Ny för VB.

C. tenella. Vilhelmina fjällbygd: Stennäs | Henriksfjäll. Dorothea s:n: Lafsjö, vid Fjällån. Fredrika s:n: s. om Lafsjökullen; vid Viskaån. Degerfors s:n: v. om Mårdsele (vid Vindeln). Norsjö s:n: s.o. om Hvithatten. Skellefte s:n: flerstädes ymnig.

C. norvegica. Skellefte s:n: Bodvik (M); Sävenäs. Ume s:n: Norrmjöle | Sörmjöle.

C. glareosa. Skellefte s:n: Sävenäs | Bodvik (flerstädes M); längre upp vid Bodviksbäcken. Ume s:n: Norrmjöle | Sörmjöle.

C. heleonastes. Jörns s:n: Björkliden (m).

C. festiva Pit. Lpm.: Långvik vid Storavan.

C. teretiuscula. Norsjö s:n: Kalbränna. Jörns s:n: Björkliden Skellefte s:n: Högnefors | Norrström.

C. capitata. Norsjö s:n: Gumboda | Petiknäas (Brattforsen) (n).

C. dioica v. isogyne. Skellefte s:n: vid Falkträsket.

Triticum caninum. Vilhelmina s:n: Henriks- och Borgsjöfjäll; Himseleforsen vid Dalasjö; Jerfsjöån; Gideån; Lögdeån. Åsele s:n: Torfsjö "ronning". Dorothea s:n: Fjällsjöån. Fredrika s:n: Lafsjökullen n. om Tallsjö. Lycksele s:n: ofvan Forsvall (vid Vindeln).

Poa sudetica. Vilhelmina s:n: Baktoberg; vid Laxbäcken. Norsjö s:n: Storliden | Tallberg (M).

Melica nutans. Vilhelmina s:n: Klitt-, Grön- och Varfjäll. Nedåt landet flerstädes.

Calamagrostis chalybæa. Dorothea s:n: vid Fjällsjöån (n). Ny för Lappland.

C. lapponica. Allmän i Åsele Lpm. Skellefte s:n.

C. epigejos. Vilhelmina s:n: Dalasjö; Långtjern.

Alopecurus pratensis. Skellefte stad (tillfällig). Nordmalings s:n: Lefver (n).

Baldingera arundinacea. Vilhelmina s:n: ö. om Malgovik; vid Laxbäcken; Gubbseleforsen; Baksjöbäcken; Jerfsjöån. Åsele s:n: Torfsjö "ronning"; Stamsjöån. Dorothea s:n: Fjällån. Lycksele s:n: ofvan Forsvall (vid Vindeln).

Polypodium vulgare. Vilhelmina s:n: Grön-, Henriks- och Varfjäll; Sylberget vid Gransjöriset (n). Åsele s:n: Almsele, på Hem-

berget. Fredrika s:n: Lafsjökullen; Middagsberget vid Lögdasund. Är ingalunda a. i Åsele Lpm.

Aspidium Lonchitis. Pit. Lpm.: Östra Istjakk. Åsele Lpm.: Gröntjäll, Borgsjöfjäll (uteglömd i Bot. Not. 1881, s. 60) och sydvestra delen af Kittelfjäll.

Asplenium septentrionale. Bjurholms s:n: Ångermanbahlen (n). Ny för VB.

Pteris aquilina. Nordmalings s:n: Sunnansjö | Nyåker (m). Bjurholms s:n: Angermanbahlen (M). Fredrika s:n: vid ån s. om Lafsjökullen (m).

Struthiopteris germanica. Vilhelmina s:n: vid Laxbäcken. Åsele s:n: Torfsjö "ronning" | Kroken. Lycksele s:n: nära Ledåberg; Vormsele | Björksele. Degerfors' s:n: Kläppen | Stryksele. Bjurholms s:n: vid Örelfven. Norsjö s:n: Storliden | Tallberg; Bastutjern; vid ån från Bjurvattnet. Skellefte s:n: nära Röjnoret; Brubäcken; Nedre Krångfors.

Equisetum hiemale. VB. Degerfors s:n: flerstädes. Skellefte s:n: v. om Norrström; Krångfors | Medle.

Isoetes lacustris. Åsele s:n: Ångermanelfven, vid Almsele; Siksjön vid Stennäs. Fredrika s:n: Viskasjön. Lycksele s:n: v. om Tjernberg. Ume s:n: Tafvelsjön. Norsjö s:n: Gisträsket.

Selaginella spinulosa. Åsele Lpm. flerstädes. Lycksele s:n: Siksele. Degerfors' s:n: Ekorresele. Malå s:n: Brännan | Hemnäs. Norsjö s:n: Norrbränna | Holmträsk; vid Norsjöns aflopp. Jörns s:n: Kankberg. Skellefte s:n: n. om Hedensbyn; vid Dödmantjern. Är troligtvis "spr" öfveralt.

Svenska växtnamn äro sällan i ett landskap de samma som i ett annat. Antagligt är då, att något intresse fäster sig vid dem, som här nedan meddelas för Åsele lappmark. Sagesmannen för de flesta af dem är J. Rhen på Kullerbacka nära Åsele kyrkplats, brorson till den "mamsell Rhen", som upptäckt *Calypso borealis* vid Stensele (Bot. Not. 1846, s. 3), en äldre man, hvars bekantskap rekommenderas åt dem, som i botaniskt syfte vilja besöka hans hemort.

Achillea millefolium Farfars tobak, Flussté; *Erigeron acris* Målarborstar; *Solidago* Kungsljus, Nio-manna-kraft (roten "häfves" på bränvin och användes mot sår); *Valeriana* Pimpinella eller Pipanell; *Galium Aparine** *infestum* Taggräs; *Linnaea* Stickhalsgräs, Stekgräs; *Rhinanthus minor* Skrapavall; *Pedicularis palustris* Myrgran; *Melam-*

pyrum pratense (och *silv.*) Mjölkvall; *Naumburgia* Sjöalmycke; *Cornus suecica* Kankbär; *Angelica silvestris* Björnflo; *Nymphaea*, *Nuphar* Lafva (Våmblad); *Ranunculus* Täskrotgräs (Täska = *rana*); *Thlaspi* Senapsmolla; *Geranium silvaticum* Byttlockblommor; *Silene inflata* Skakra; *Rubus Chàmæmorus* Myrbär; *Comarum* Fåskinbena (af "fåskin" = fölunge, ty växten "sparkar mot vid slättern"); *Spiraea* *Ulmaria* Persmessegräs; *Lathyrus pratensis* Gul vicker; *Vicia Cracca* Harahven; *Myrtillus uliginosa* Utterbär; *Andromeda polifolia* Myrpor; *Calluna Moris*, Rassenlynge; *Polygonum viviparum* Gökspett; *Rumex domesticus* Svin-syra; *R. Acetosa* Saltgräs; *Chenopodium album* Dyngstör; *Betula nana* Myrris; *Alnus incana* Årder; *Orchis maculata* Majkojufver; *Convallaria majalis* Kilrom (jfr Zett. Resa genom Um. Lpm., s. 177); *Scirpus cæspitosus* Bursten, Borstgräs; *Eriophorum angustifolium* Räfvelstarr ("Räfler = sankta ställen i myrar"); *E. vaginatum* Myrkullen; *Carex chordorrhiza* Steken; *Molinia* Käringsnålar (stubben lär sticka Åsele slätterfolk i fötterna); *Hierochloa borealis* Mariæ sängfoder; *Nardus* Hära; *Struthiopteris* Jässgräs, Jäss-ken; *Lycopodium Selago* (och *Selaginella*) Lusgräs; *L. clavatum* (och *annotinum?*) Kråkdrag; *L. complanatum* Jamn.

(Rättelse: Sid. 161 står: sjelf finnes, läs: finnes här).

Bryologiska notiser.

Af A. L. GRÖNVALL.

Hypnum polygamum Wils. Sk. Söfvestad i uttorkade kärr, rikligt fruktbarande (ny för provinsen).

H. sarmentosum Wg. Boh. på klippor vid norra Bullaren; Svinesund.

H. crista castrensis, L. Sk. Ystad, i Sandplanteringen.

H. palustre Hed. var. (Nedtryckt, tätt tufvad, med raka blad) Sk. Andrarum, på flera ställen (S. A. Tullberg).

H. Kneiffi Sch. Sk. Söfvestad och Krageholm flerstädes. — Af denna art har jag anmärkt företrädesvis två former: a) mjuk

nedliggande, med nästan alla bladen utstående, glest sittande; b) styf, upprätt, med tätt sittande blad, de öfversta krökta.

H. cupressiforme L. var. Ystad, i Sandplanteringen (Fin och tunn, nedliggande, guldglänsande, n. regelbundet pargrenig; bladen smala, n. regelmässigt kloformigt-krökta (var. *chrysocoma* T. Jensen, Bryol. Dan. p. 164).

Amblystegium radicale, Mitt. Sk. Söfvestad, på fuktiga ängar sparsamt. Enligt lektor N. C. Kindberg, som granskat ex. från den angifna lokalen. (Ny för provinsen).

Thuidium Blandowi B. S. Sk. Ignaberga. (Prov. J. Persson.)

Pogonatum aloides P. B. β *defluens* Brid. (Polytr. Dicksoni Tam.) Boh. Östad, på fuktig lerjord. Kapseln vanl. omvänt ägg-rund, n. alltid med vidare mynning än hos hufvudformen.

Mnium serratum Brid. Sk. Ignaberga. (Prov. J. Pehrsson).

Bryum atropurpureum B. S. Sk. Börringe, på sjöstranden.

Orthotrichum pallens Bruch. Sk. Söfvestad, på ann-bok, ytterst sparsamt. — Vanligen af en friskare grön färg och med blekare kapsel än *O. pumilum* Sw., hvilken den otvifvelaktigt står närmast och från hvilken den samma för öfrigt skiljer sig, bland annat, derigenom att de öfversta bladen äro *trubbiga*.

Ulota crispula Bruch. Af denna art förekomma vid Krageholm i Sk. tvenne anmärkningsvärda former: a) kapseln kort och tjock, tvärt afsatt mot den korta hal-sen, ytterst tunn, nästan hinnaktig, med mycket korta och smala ränder, uttömd nästan urnelik, sammanknipen under mynningen; b) långsträckt, med jämförelsevis lång hals, mera tjockväggig och med tydligare ränder, föga eller alls icke hopdragen under mynningen. — Den förra formen torde vara den äkta *U. crispula*, sådan denna vanligen beskrifves; den senare synes vara en öfvergångsform till *U. crispa* Brid. och är troligen *Ulota intermedia* Sch. (Syn. ed. 2) — en förmodan, hvori jag blifvit styrkt genom jämförelse med typexemplar af denna sistnämnda art, välvilligt meddelade af Lektor N. C. Kindberg.

Tortula intermedia Wils., Benestad på kalkbäckarne.

Campylopus turfaceus B. S., Stoby (Prov. J. Persson).

Fissidens exilis H. Sk. vid Ringsjön (enl. ex. från Prof. Björling).

Dicranum Blytti B. S., Boh. Svinesund.

Weissia fugax H., Boh. vid n. Bullaren; Sk. Skäralid, Röstånga, Klöfvahallar.

W. denticulata Brid., Boh. Uddevalla.

Sphagnum molle Sull., Boh. Svinesund.

Carduus acanthoides L. × crispus L.,
en för Sverige ny hybrid.

Af ERNST LJUNGSTRÖM.

Denna hybrid påträffade jag i sommar, där den växte i diket vid landsvägen mellan Lund och Vallkärra. *C. acanthoides* fans där ymnigt med en hel del stånd af *C. crispus* inblandade. Flera exemplar af hybrididen funnos, hvilka sins imellan visade stor öfverensstämmelse men hvilka tydligt utmärkte sig från stamarterna genom förening af karakterer, lånade från dem båda.

Dels torde det ej sakna sitt intresse att, då en växt första gången inom ett område påträffats, en utförligare beskrifning på densamma lemnas; dess igenkännande på andra lokaler främjas därigenom. Dels och förnämligast afser en sådan beskrifning att ådagalägga det växten i fråga är just den, som man uppgifver; i detta fall att det verkligen är en hybrid och det mellan våra två vanliga *Carduus*-arter.

Detta framgår äfven tydligt af den i detalj gående beskrifning, som här följer. Den är gjord efter lefvande exemplar, hvilka jämförts med stamarterna såväl från samma lokal som från andra, där de ej båda förekommit.

Stjälk grenig, krusigt vingkantad (ej så starkt krusiga vingkanter som hos *ac.*).

Blad lansettlika (vanl. bredare än hos *ac.*), tandadt flikiga (djupare flikiga än hos *cr.*) med flikarnes form intermediär; deras undre yta svagt (hos *cr.* starkare, hos *ac.* als icke) spindelväfshårig.

Färg rent grön (= *cr.*), än mörkare, än ljusare (hos *ac.* merändels blågrön).

Beklädnad af två slags hår: dels encelliga, långa, trådlika, om hvarandra slingrade och utgående många från samma fästpunkt; dels kortare, föga böjda, glesa, ensamt stående hår, som bestå af flera öfver hvarandra ställda, cylindriska eller tunnlika celler. Håren af förra

slaget bilda (= *cr.*) spindelväfshårigheten (som hos *ac.* finnes blott strax under blomkorgarne på dessas skaft); håren af det senare slaget finnas i synnerhet på nerverna å bladets undre yta (= båda föräldrarne).

Beväpning af långa, styfva, stickande, gula taggar, som sitta i spetsen på alla flikar och tänder å bladen och stjälkens vingkanter (bev. är svagare än hos *ac.* men mycket starkare än hos *cr.*)

Blomkorgar föga större än hos *cr.*, ensamma eller samlade i grenspetsarne (ej så tätt som oftast hos *cr.*).

Holkfjäll: de yttre uppräta, föga utstående, smalt lansettlika, jämt afsmalnande mot en föga stickande spets, de nedersta af dem kortast (alt = *cr.*, hvarimot *ac.* har holkfjällen vanligen breda och mer tvärt afsmalnande i en spets samt alltid försedda med en stark tagg, hvarjämte de nedre äro utspärrade — nedåtböjda, ej kortare än de öfriga); de inre lansettlika (hos *cr.* bredare, hos *ac.* smalare lansettlika) med mjuk, röd spets (= *ac.* o. *cr.*).

Blommor likformigt ljusröda (= *ac.*; hos *cr.* de inre ännu ljusare röda, de yttre violettröda), något större än hos *cr.*, ungefär som hos *ac.*

Ståndare med knapparne svagt ljusblå, äldre ljusröda, slutligen (= tomma) hvita, med smala spetsar (alt = *ac.*; *cr.* har mörkt violetta, slutligen hvita knappar med breda spetsar).

Pollenkorn till större delen sterila, små (42 μ); blott 6 à 7 % (enl. räkning 6,6 %) grobara, större (54 μ i diameter).

Akenier föga talrikt utbildade (tillsamman 10 efter alt utseende dugliga akenier erhållna af 9 blomkorgar), gråaktiga med bruna strimor, fint knottriga (= *cr.*, hos *ac.* något mer brunaktiga), något större, i synnerhet tjockare än hos båda stamarterna eller åtminstone än hos *cr.*

Växten är (enl. FIEK: Flora v. Schlesien) bienn liksom föräldrarne.

Hr fil. stud. S. Murbeck, som deltog i ett par af turerne till Vallkärra och bistod mig vid undersökningen af de hemförda exemplaren, iakttog senare på två ställen strax norr om staden Lund exemplar tillhörande samma form af denna hybrid. Men jämte dem fans på den ena lokalen äfven ett stånd, som vid första påseendet nästan tycktes vara en *C. acanthoides* men som befans äfven det tillhöra hybrid. Denna form är ännu starkare väpnad och i saknad af spindelväfshårighet på undre sidan af de äldre bladen; de yngre ega den imellertid. För öfrigt är detta exemplar i allo likt den starkare representerade formen. Ännu senare påträffade jag denna *C. per-acanthoides* \times *crispus* på Klosters kyrkogård invid Lund.

Besöket där gjordes närmast med anledning af ett fynd, som Herr B. F. CÖSTER därstädes gjort, i det att han påträffat exemplar af hybrid. med hvita blommor. Detta var ett ganska yppigt exemplar, som fullständigt -- utom till blommornas färg -- öfverensstämde med den först iaktagna formen. Bredvid detsamma stod ett betydligt mindre exemplar *C. acanthoides*, likaledes med hvita blommor ¹⁾. De talrika exemplar af *C. crispus*, som funnos voro alla rödblommiga.

Man torde af dessa förhållanden vara berättigad att draga vissa slutsatser, som äro ganska intressanta. Först och främst kan man väl nära nog med visshet påstå att de båda hvitblommiga stånden äro (genom regelbunden befruktning och korsning resp. framgångna) afkomlingar af ett hvitblommigt *acanthoides*-stånd och att således *C. acanthoides* varit fröväxt och *C. crispus* lemnat pollen till hybridens frambringande. Om näml. en hvitblommig *C.*

¹⁾ Den hvitblommiga *C. acanthoides* hade omkring 8--9 proc. dåliga pollenkorn, den hvitblommiga hybrid. blott något öfver 7 proc. goda.

crispus varit fröväxt, skulle man haft skäl att vänta hvitblommiga exemplar af *C. crispus* äfven detta år. Vidare: då denna *f. albiflora* af hybriderna i alt utom blomfärgen fullt öfverensstämmer med vår första form af hybriderna, ligger det nära tillhands att gå längre och antaga att äfven denna är en *C. acanthoides* ♀ × *crispus* ♂.

Beträffande blommornas och blomdelarnes form, storlek och färg hafva vi här ofvanföre sett att den rödblommiga hybriderna öfverensstämmer med *C. acanthoides*. Detta ytterligare tillkommande exempel därpå är således mer vackert och i ögonen fallande än öfverraskande.

I betraktande däraf, att hybriderna påträffats här i närheten af Lund på så många och från hvarandra (om ock ej långt) skilda ställen samt att båda föräldrarna ju i vissa trakter äro lika vanliga som här och växa i hvarandras sällskap, är det väl troligt, att densamma flerestades hos oss kommer att påträffas. Den kan imellertid lätt nog förbises och förblandas med *C. acanthoides*, som den till beväpnung och blomkorgar mest liknar samt till hvilken öfvergångar finnas, under det att dylika till *C. crispus* ej här iakttagits. Bekvämast kan man särskilja den på holkfjällen och bladens spindelväfshåriga undersida.

Om utbredningen utom Sverige föreligga blott sparsamma uppgifter och sällsynt säges den vara öfveralt, där den förekommer. I LANGES flora upptages den som dansk från en lokal och af FOCKE ¹⁾ uppgifves den dessutom för Nordtyskland [FIEK ²⁾ och ASCHERSON ³⁾ upptaga den i sina floror], Thüringen och Baiern.

Lund i Augusti 1883.

¹⁾ Pflanzen-Mischlinge.

²⁾ Anf. st.

³⁾ Flora d. Prov. Brandenburg.

Svensk botanisk litteratur 1882.

(Af Th. O. B. N. Krok.)

A. I Sverige tryckta arbeten eller uppsatser.

- Adler, P., Västgeografiska bidrag till Medelpads flora. — Botan. Notiser 1882: s. 142—143.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Agardh, J. G., Till Algernes Systematik. Nya bidrag (Andra afdelningen). 4:o [134; 4 s. + tab. I—III] — Acta Universitatis Lundensis. Lunds Universitets Års-skrift, tom. XVII. 1880—81. III afdeln. för mathem. och naturv. n:o IV.
Äfven särskildt. 4:o. — Första afdelningen. Ibid. tom. IX. 1872.
- Almquist, Ernst, Lichenologiska iakttagelser på Sibiriens nordkust. — Vega-expeditionens vetenskapliga iakttagelser, Bd. 1: s. 195—222.
Omtryck ur K. Vet. Ak. Öfvers. 1879.
- , Tyfoidfieberns bakterie. 1. Afh. i Stockholm för medic. graden... 29 April 1882. Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o. [titel; 30 s. + 1 pl.]
- Almquist, S., Lärobok i botanik för allmänna läroverkens högre klasser. Förra häftet. Stockholm. Kongl. boktryckeriet [på omslaget]. 8:o [s. 1—80].
- Arrhenius, J. Botanikens första grunder för elementarläroverkens lägsta klasser framställda af —. Uppl. 5. Norrköping. M. W. Wallberg & Comp. Boktryckeri. 8:o [39 s.]
- Bergendal, D., Bidrag till kännedomen om de vegetativa organernas byggnad hos örtartade dikotyledoner. 1. (Föregående meddelande). — Botan. Notiser 1882: s. 107—117.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
—, se Svensk botanisk litteratur 1881: Adlerz. E.
- Botaniska Notiser för år 1882... utgifna af C. F. O. Nordstedt. Med 2 träsnitt. Lund. Fr. Berlings boktryckeri och stiltguteri. 8:o [V; 198 s. + titeln].
- Celander, G. M., Naturlära för folkskolor och läroverkens lägre klasser. Uppl. 5, omarbetad enligt normalplanen. Med 152 träsnitt. Stockholm, tryckt hos A. L. Normans boktryckeri aktiebolag. 8:o [190 s.]
Växtriket: s. 75—101 (—103).
- Cleve, P. T., On some new and little known Diatoms. With six plates. Stockholm, 1881. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 4:o [28 s.], — K. Sv. Vet. Ak. Handl., ny följd, Bd. 18 [distrib. 1882].
Äfven särskildt. 4:o.
- , Färskvattens-Diatomaceer från Grönland och Argentinska republiken. — K. Vet. Ak. Öfvers. 1881. N:o 10 [tryckt 1882] Stockholm: s. 3—13 + tabl. XVI:e.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

- Ekstrand, E. V. Växtgeografiska bidrag till Skandinavien mossflora.
Botan. Notiser 1882: s. 135—136.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Feilitzen, Carl, v., Om växternas näringsförhållanden samt åkerjorderarnas uppkomst och egenskaper. Översättning af —.
Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o
[26 s.]
Om växternas näringsförhållanden: s. 4—14.
- Forssell, N. E. (†), *Orobanchë Cirsii* odlad. (Ur ett bref från —).
— Botan. Notiser 1882: s. 165.
- Fries, E. (†), *Icones selectæ Hymenomycetum nondum delineatorum*.
Vol. 2, fasc. VII—VIII. fol. [s. 59—78 + t. 161—180 (på planscherna: Central-Tryckeriet, Stockholm)].
Utgifvare: Fries, Th. M. & Rob.
- Gabrielsson, J. A., Till Vestkustens Flora. — Botan. Notiser 1882:
s. 14—17.
Följdskrift: Neuman, L. M. — Ibid. s. 101—102.
- Grönvall, A. L., Berättelse om en bryologisk resa i Bohuslän, med understöd från K. Vetenskaps-Akademien utförd under sommaren 1881. — K. Vet. Ak. Öfers. 1882. N:o 1. Stockholm: s. 13—20.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Hedbom, Karl, *Gymnadenia conopsea* (L.) R. Br. × *G. albida* (L.) Rich. och *Draba alpina* L. × *D. Wahlenbergii* Hn. Två anmärkningsvärda, för Skandinavien nya hybrider. — Botan. Notiser 1882: s. 1—4.
- Hellbom, P. J., Berättelse om en för lichenologiska forskningar i Norrland företagen resa under sommaren 1881. — K. Vet. Ak. Öfers. 1882. N:o 3. Stockholm: s. 69—88.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- H(o)llgren, C. A., Något om trädens ålder. — Skogsvännen 1882: s. 30—32.
- Hultberg, August, Anatomiska undersökningar öfver *Salicornia*, företrädesvis *Salicornia herbacea* L. 4:o [51 s. + V tab.] — Acta Univ. Lundensis. Lunds Universitets Års-skrift, tom. XVIII. II. Mathem. och Naturvet. n:o VI. [Lund, 1881—82.] — Afhandl. sedermera använd ss. gradualdisputation i Lund d. 21 Mars 1883. Lund 1883. Fr. Berlings boktryckeri och stilgjuteri. 4:o [51 s. + V tab. + titel].
- Hägerström, K. P., Bidrag till Torne Lappmarks och Ofotens Flora. — Botan. Notiser 1882: s. 65—96.
Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Johanson, C. J., *Linaria vulgaris* Mill. × *striata* DC. En för Sverige ny hybrid. — Botan. Notiser 1882: s. 4—5.
- Juhlin-Dannfelt, H., On the Diatoms of the Baltic Sea. [Acad. diss. . . May 27, 1882] Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [52 s. + IV pl.].
Ur K. Sv. Vet. Ak. Handl., Bihang, Bd. 6.

- Kindberg, N. C., Novitier för Sveriges och Norges mossflora, upptecknade af —. Botan. Notiser 1882: s. 143—147.
 Följdskrifter: Kaurin, Chr., Fornöden Berigtigelse. — Ibid. 1883: s. 33—35.
- Kindberg, N. C., Rättelser och tillägg till "Novitier etc. — Ibid. 1883: s. 81—82.
- Warnstorff, C., Berichtigung, Bryum Kaurinium betreffend. — Hedwigia 1883: s. 18—19.
- , Erklring. — Ibid. s. 72—73.
- , Die Familien und Gattungen der Laubmoose (Bryineae) Schwedens und Norwegens hauptsächlich nach dem Lindbergschen Systeme bersichtlich beschrieben von —. Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & söner. 8:o [25 s.] — K. Sv. Vet. Ak. Handl., Bihang, Bd. 6, Hft. 2.
 Äfven särskildt. 8:o.
 Sammandrag häraf r: Om bryineernas systematik. — Skand. Naturf. Förh., Möte 12 (1883): s. 427—432.
- , Om *Grimmia funalis* och närstående arter. — Botan. Notiser 1882: s. 184—187.
- , Om en fr Skaudinavien ny mossart, *Campylopus Schimperii* Milde. — Ibid. s. 187—188.
 De båda sistnämnda äfven särskildt, sammantryckta (Lund, 1882) 8:o [4 s.]
- Kjellman, F. R., Om algevegetationen i det Sibiriska Ishafvet. Förutgående meddelande. — Vega-expeditionens vetenskapliga iakttagelser, Bd. 1: s. 223—229.
 Omtryck ur K. Vet. Ak. fvers. 1879.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- , Om växtligheten på Sibiriens nordkust. — Ibid. s. 231—246. + t. 5:e (Karta)
 Omtryck ur K. Vet. Ak. fvers. 1879.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- , Sibiriska nordkustens fanerogamflora. — Ibid. s. 247—296.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- , Fanerogamfloran på Novaja Semlja och Wajgatsch. Vxtgeografisk studie. — Ibid. s. 319—352.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- , Om Tschuktschernas hushllsvxter. — Ibid. s. 353—372.
 Äfven särskildt med oförändrad paginering. 8:o. — fven i tid-skr. Ymer 1882: s. 183—199.
- , Asiatiska Beringssunds-kustens fanerogam-flora. — Vega-expeditionens vet. iakttag., Bd. 1: s. 473—572 + t. 9—10.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Kjellman, F. R. & Lundstrom, A. N., Fanerogamer från Novaja Semlja, Wajgatsch och Chabarova bestämda af —. Ibid. s. 297—317 + t. 6—7.

- Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
 Krok, Th. O. B. N., Svensk botanisk litteratur 1881. — Botan. Notiser 1882: s. 147—154.
 Äfven särskildt. Lund, Fr. Berlings Boktryckeri och Stilgjuteri. 8:o [7 s.].
- L[agergre]n., Märkvärdiga svampar. — Tidning för trädgårdsodlare 1882: s. 94.
 Phallus impudicus m. fl.
- Lagerheim, G., Bidrag till Gotlands flora. — Botan. Notiser 1882: s. 6—9.
 —, Bidrag till kännedomen om Stockholmstraktens Pediastréer. Protococcacéer och Palmellacéer. — K. Vet. Ak. Öfvers. 1882. N:o 2. Stockholm; s. 47—81 + t. II—III.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Lagerstedt, N. G. W., se Nordisk familjebok.
- Lindblad, M. A., Om den "misstänkta Stenmurklan" (*Helwella suspecta*). Referat och analys. — Hygiea 1882: s. 396—403.
- Lindeberg, C. J., Hieraciologiska bidrag. I. — Göteborgs h. allm. läroverks årsber. 1882: s. 1—12.
 Äfven särskildt. Göteborg. D. F. Bonniers boktryckeri. 4:o [12 s.].
- L(indgren), E., *Alnus glutinosa quercifolia* vildväxande i Sverige. — Tidning för trädgårdsodlare 1882: s. 18.
 —, Tryffel funnen i Sverige. — Ibid. 1882: s. 71.
 Aftryck i Botan. Notiser 1882: s. 165—166.
Choironomyces mæandriiformis.
- , Tryffel funnen i Landtbruksakademiens Experimentalfält. — Ibid. 1882: s. 94.
Tuber suecicum Wittr.
- Ljungström, Ernst, Små bidrag till Svensk Fungologi. 1. Botan. Notiser 1882: s. 117—124.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
 —, *Epilobium parviflorum* Schreb. \times *roseum* Schreb., en för Sverige ny hybrid. — Ibid. 1882: s. 137—141.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
 —, Om bladets bygnad hos några Ericineer, förutgående meddelande. — Ibid. 1882: s. 178—184.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Lundström, A. N., se Kjellman, F. R.
- Lönnroth, K. J., Berättelse om en botanisk resa i östra Småland och på Gotland. — K. Vet. Ak. Öfvers. 1882. N:o 4. Stockholm: s. 45—98.
 Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Nathorst, A. G., se Nordisk familjebok.
- Neuman, L. M., Studier öfver Skånes och Hallands Flora. — Botan. Notiser 1882: s. 167—178.
 Forts. ibid. 1883: s. 8—13; 43—54; 82—102.
 Upps. i årg. 1882—83 äfven särskildt och sammantryckta, med en förutskickad inledning: Studier etc. [Botan. afh. i Hernösand

- ... 21 maj 1873] Lund 1883, Fr. Berlings boktryckeri och stilgjuteri. 8:o [III; 48 s. + titeln].
- , se Gabriellsson, J. A.,
- Nilsson, N. Hjalmar, *Luzula albidas* arträtt i vår flora. — Botan. Notiser 1882: s. 103—106.
- Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o
- Nordisk familjebok, Konversationslexikon och Realencyklopedi. Bd. 5. häft. 3—10; Bd. 6: häft. 1—6. Stockholm, C. E. Gernandts Boktryckeri. 8:o imp. — Botaniska uppsatser af:
- Lagerstedt, N. G. W., Utländska fanerogamer: art. *Fuchsia-Gynerium*.
- Nathorst, A. G., paleontologisk botanik: art. *Equisetum* — *Halonia*.
- Sandahl, O. T., Svenska fanerogamer, allmän och farmaceutisk botanik samt kryptogamerna: art. *Fritillaria* — *Helichrysum*.
- Nordstedt, O., Algologiska småsaker. 3. Ueber einige Algen aus Argentinien und Patagonien. — Botan. Notiser 1882: s. 46—51.
- Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Jfr. Botan. Notiser 1878 & 1879.
- , se Botaniska Notiser för år 1882.
- Nyman, C. F., *Conspectus floræ europææ*. IV. *Monocotyledoneæ*. Örebro (Sueciæ), *Typis officinæ Bohlinianæ*. 8:o [1; 677—858 + 2 s.]
- Gemensamt titelblad: *Conspectus floræ europææ, seu enumeratio methodica plantarum phanerogamarum Europæ indigenarum, indicatio distributionis geographicæ singularum etc.* Ibid. 1878—1882.
- [Rosander, C. (†)] *Den kunskapsrike skolmästaren o. s. v.* Ny, genomsedd och prisbillig upplaga. Häft. 15. Stockholm. Albert Bonniers boktryckeri. 8:o.
- Växtriket (Botanik): s. 276—292.
- Rydberg, P. A., *Cardamine pratensis* L. var. *acaulis* — Botan. Notiser 1882: s. 63.
- Segerstedt, Albrekt, *Naturlära för folkskolor och nybegynnare*, utarbetad och uppställd efter normalplanen. Uppl. 6. (Med 94 träsnitt och hänvisningar till "Läsebok för folkskolan.") Stockholm tryckt hos A. L. Normans boktryckeri aktiebolag. 8:o [142 + 2 s.]
- Växtriket: s. 51—72 (-73).
- Strandmark, P. W., *Leersia oryzoides* Sw. funnen i Skåne. — Botan. Notiser 1882: s. 130—131.
- Strömbom, N. G., *Våra vanligaste svenska svampar, åliga och giftiga*. Försök till handledning i svampkänedom för nybegynnare. Uppl. 2. Stockholm, Ivar Hæggströms boktryckeri. 8:o [75 s. + 1 färglagd pl.]
- Swederus, M. B., *Naturvetenskapernas studium vid Sveriges gymnasier och skolor under äldre tider*. — *Pedagogisk Tidskrift* 1882: s. 233—242 [slut].

- Fortf. från årg. 1880 & 1881. — K. Vet. Ak. Öfvers. 1882. N:o 10 [tryckt 1883].
 Stockholm: s. 23—34.
- Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.
- Warming, Eug. (*), Lärobok i allmän botanik. Auktoriserad [på omslagsarket] öfversättning och bearbetning af Dr Axel N. Lundström ... med förord af professor Th. M. Fries. Med 191 i texten intryckta figurer. Stockholm, tryckt i Centraltryckeriet. 8:o stor [VIII; 279 s.].
- Winslow, A. P., Ströftåg på Svenska florans område. I. — Botan. Notiser 1882: s. 33—45.
 Om sl. *Polygonum*.
- Wittrock, V. B., De Anabæna notula. Holmiæ. Excudebant P. A. Norstedt & filii. 8:o. [3(onum.) s.].
 Ur V. B. Wittrock & O. Nordstedt, *Algæ aquæ dulcis exsiccata* fasc. 10.
- Delectus fructuum eum seminibus maturis quos museum botanicum Stockholmiense pro mutua commutatione offert. Stockholm, Centraltryckeriet. 8:o [8 s.].
- Om elektriska ljusets inflytande på växterna. Ur V. B. Wittrocks föredrag i Botanik vid Kongl. Vetenskapsakademiens högtidsdag den 31 mars 1882. — Svenska Trädgårdsföreningens Tidskrift 1882: s. 82—84.
- Några bidrag till det hypokotyla internodiets samt hjertbladens morfologi och biologi. Föredrag i den botaniska afdelningen vid 12:e skandinaviska naturforskaremötet den 14 Juli 1880. Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & soner. 8:o. [titel + sid. 439—448].
 Ur Skand. Naturf. Förh., Möte 12 (tr. 1883).
- (Exsiccata)
- Cleve, P. T. & Möller, J. D., Diatoms edited by ... VI. Part. N:o 277—324. Upsala. Esaias Edquists boktryckeri, 8:o [6 sid. + titel].
 Obs. IV. Part. N:o 169—216. Ibid. 1879, [7 sid. + titel], — V. Part. N:o 217—276. Ibid. 1879 [9 sid. + titel].
- Eriksson, Jakob, Fungi parasitici scandinavici exsiccati quos ... distribuit —. Fasc. I, Species 1—50. Holmiæ Centraltryckeriet. 4:o [3(onum.) s.].
- Lindeberg, C. J., Herbarium Ruborum Scandinavia. Fasc. 1. N:o 1—26. [Göteborg,] fol. [1 s. + titel på omslaget].
 Beskrifningarna på nya arter och former äro aftryckta i Botan. Notiser 1883: s. 104—106, på arterna i Botan. Centralblatt, Bd. XIII (1883): s. 390—91.
- Cleve, P. T., Determination de Diatomacées de la Région Arctique. (*). Prof. Warming, ss. numera anställd vid Stockholms högskola upptages hädanefter i svensk botanisk litteraturförteckning.

Wittrock, Veit & Nordstedt, Otto, Algæ aquæ dulcis exsiccatae præcipue scandinavicae quas adjectis algis marinis chlorophyllaceis et phycochromaceis distribuerunt — Fasc. 9 (N:ris 401—450.). Holmiæ excuderunt P. A. Norstedt & filii. 8:o imp. [titel + index] — Fasc. 10 (N:ris 451—500.). Accedit Index generalis fasciculorum 1—10. Ibid. [titel + index + Index Fasc. 1—10. N:ris 1—500] VIII s.] — Index Fasc. 1—10 (N:ris 1—500) äfven särskildt. Holmiæ. Excudebant P. A. Norstedt & filii. 8:o imp. [VIII s.]

I fasc. 9—10 förekommande beskrifningar på nya arter och varieteter äro aftryckta i Botan. Notiser 1882: s. 53—61.

B. I Utlandet tryckta uppsatser.

a. Original-uppsatser.

Arnell, H. W., Bryological Notes from the Meetings of the Society pro Fauna et Flora Fennica. — Revue bryologique 1882: s. 81—85.

Cleve, P. T. & Jentsch, A., Ueber einige diluviale und alluviale Diatomeenschichten Norddeutschlands. — Königsberg, physik.-ökonom. Ges. Schriften, Jahrg. 22: s. 129—179.

I. Cleve, P. T., Aufzählung der beobachteten Formen: s. 129—139. Uppsatsen i sin helhet äfven särskildt. Königsberg in Pr. 4:o. [42 s.]

Nordstedt, O., Fragmente einer Monographie der Characeen von A. Braun. Nach den hinterlassenen Manuscripten A. Braun's herausgegeben von —. Berlin, Buchdruckerei der Königl. Akad. d. Wiss. (G. Vogt). 4:o [211 s. + VII Taf.]

Ur: Berlin, königl. Akad. d. Wiss. Abh. Phys. Kl. 1882.

Särskildt uppsats häri af utgifvaren: Clavis synoptica Characearum: s. 8—25. — Äfven särskildt, med oförändrad paginering.

Ramsay, Ebba de, Treasures of the snow. Eight flowers from the Arctic Regions collected during Swedish Polar expeditions. Painted by —. Lith. u. druck v. Gebr. Lüdeking, Hamburg [på omslaget.] Utan årtal (1882?) 8:o [2 s. text]

På särskild lapp: First Series.

β. Öfversättning.

Areschoug, F. W. C., Der Einfluss des Klimas auf die Organisation der Pflanzen insbesondere auf die anatomische Structur der Blattorgane. (Nach einem Vortrag in der Skand. Naturf. — Versammlung in Stockholm 1880.) — Botan. Jahrb. f. Systematik etc., Bd. 2 (1882): s. 511—526.

Svenska uppl. i Skand. Naturf. Förhandl., Möte 12 år 1880 public. först 1883.

Cleve, P. T., Determination de Diatomacées de la Rep. Argentine. — Boletin Acad. Nacional Argent. de Ciencias. Tom. IV, entreg. 2. Buenos Aires. 8:o.

Nordstedt, O., Sobre algunas Algas de la Republ. Argentina —
Boletin Acad. Nacional Argent. de Ciencias, Tom. IV. entreg.
2. Buenos Aïes. 8:o.

Tillägg.

[Björling, O. E.], Skandinaviens hjertbladsväxter äfvensom de all-
männast förekommande utländska ekonomie- och medicinal-växter
ordnade efter det naturliga systemet. Karlskrona. Länsboktryck-
eriet 1881. 8:o [41 s.]

Ej i bokhand.; säljes till lärjungar vid Karlskrona läroverk.

Eriksson, J., Om Klöfverrotan med särskildt afseende på dess upp-
trädande i vårt land åren 1878—79. Stockholm, 1880. Kongl.
boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [16 s. + 1 pl.]

Ur K. Landtbruks-akademiens Handl. och Tidskrift 1880.

Kindberg, N. C., Sammandrag af botanikens elementer för under-
visningen utarbetadt af —. Uppl. 5. Häft. 1—2. Norrköping
1881. M. W. Wallberg & Comp. Boktryckeri. 8:o. H. 1: beskri-
fning af 10 växter. Med 10 färglagda planscher [16 s.] H. 2:
beskrifning af 10 växter med [10] färglagda plancher, fanero-
gamernas organografi, med många i texten intryckta figurer, samt
sexualsystemet. [48 s.]

Häft. 1—2 äfven kartonerade i ett band med följ. omslagstitel:
Sammandrag af Botanikens Elementer för undervisningen utar-
betadt af —. Femte uppl. 1:sta och 2:dra häftena, med 20 färg-
lagda planscher och 78 [läs 80] träsnitt.

Bihang.

Utländingars i Sverige tryckta botaniska skrifter 1882.

a. Original-uppsatser.

Heer, Oswald, Nachträge zur fossilen Flora Grönlands. Mit 6 Ta-
feln Abbildungen. Stockholm, 1880. Kongl. boktryckeriet. P. A.
Norstedt & söner. 4:o [17 s.]. — K. Sv. Vet. Ak. Handl., ny
följd, Bd. 18 [distrib. 1882].

Kaurin, Chr., Et lidet Bidrag til Kundskaben om Dovres Mosflora.
Botan. Notiser 1882: s. 17—18.

Wille, N., Om Hvileceller hos Conferva (L.) Wille. — K. Vet. Ak.
Öfvers. 1881. N:o 8 [tryckt 1882] Stockholm: s. 3—25 + Tafl.
IX—X.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

——, Om Chrysopyxis bipes Stein og Dinobryon sertularia Ehrenb.
— Ibid. 1882. N:o 6: s. 9—22 + Tafl. VIII:e.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

β. Öfversättningar.

Göppert, H., Om snö såsom skyddsmedel för växter mot köld.
Efter —. Svenska Trädgårdsföreningens Tidskrift 1882: s. 198
—203 (undert.: A. P[ihl]).

Thomé, Otto Wilhelm, Växt- och djurgeografi enligt växternas och djurens närvarande utbredning och med beaktande af deras förhållande till människan. Öfversatt och bearbetad af D. A. Kruhs. Med [3] kartor och illustrationer. 8:o (VIII; 634 s.] Utgör: Jordklotet och dess naturunder etc. en geografisk familjebok efter H. J. Klein och O. W. Thomé. Med illustrationer och kartor. Senare delen, Stockholm, tryckt i Central-tryckeriet.

Smärre notiser.

Botaniska Sällskapet i Stockholm den 24 oktober 1883.

Herr G. LAGERHEIM meddelade följande Bidrag till kännedom om snöfloran i Luleå Lappmark.

”Under den resa, som jag med understöd af Kongl. Vet. Akad. företog under den förflutna sommaren i Luleå Lappmark hade jag min uppmärksamhet hufvudsakligen riktad på alg- och svampvegetationen. De märkligare fynd, som gjordes, hoppas jag framdeles blifva i tillfälle att något fullständigare omnämna. Denna gång vill jag endast i korthet redogöra för ett par exkursioner, som jag företog i närheten af Qvikkjokk för att insamla prof på traktens snöflora.

Den 16 Juli begaf jag mig till Njunjes, beläget vid Tarrajokk ungefär 15 kilometer från Qvikkjokk. Ofvanför detta nybygge, som ingen resande till Qvikkjokk torde underlåta att besöka, höjer sig det höga och branta Njunjats-fjellet, bekant för sin stora rikedom på sällsynta alpina fanerogamer. Den första af de tre dagar, som jag stannade här, klättrade jag uppför detta fjell. Strax nedanför den troligen mer än 1500 meter höga toppen påträffade jag två små sjöar, af hvilka den mindre var ganska rik på alger, i synnerhet Desmidiæer. Här anträffade jag äfven några fläckar af smutsig snö, som enligt uppgift af min vägvisare brukade smälta bort under sommaren. Ett prof af snösmutsen togs, men befans vid en mikroskopisk undersökning, som företogs sedan jag återkommit till Qvikkjokk, sakna alger. Alldeles utan

vegetation var dock denna snö ej; här fans nämligen en svamp, *Chytridium Pollinis Pini* A. Br., växande i pollen-korn af barrträd.

Den 17 Juli egnade jag åt en längre utflygt. Denna gång gingo vi liksom dagen förut öfver Njunnats till de nämnda småsjöarne, der en kort middagsrast togs. Derefter gingo vi ner i den dal, som skiljer Njunnats och Gaskaivo åt. I denna dal, som, när fjellväxterna blomma, på sina ställen lär likna en blomsterrabatt, flyter en liten bäck, hvars iskalla vatten häntyder på, att den har en ofvanför liggande snömassa att tacka för sin tillvaro. En annan omständighet, som tydde härpå, var den stora rikedomen af den praktfulla fjellalgen *Hydrurus foetidus* (Vill.) Kirchn. Andra alger voro sparsamma; bland de få, som erhöles, kan nämnas en *Conferva*, som, egendomligt nog, hade den för *Hydrurus* karakteristiska lukten. Sedan vi en god stund gått uppför bäcken, kommo vi slutligen till en vidsträckt snömassa, som uppfylde en stor del af dalen. Detta snöfält, som till sin största massa bestod af is, var af den ofvan nämnda bäcken betydligt undergräfd och urholkad. I kanterna var snön betydligt smutsig, men i midten var den alldeles ren. Här såg jag för första gången under min resa röd snö, som visade sig såsom en, ett par qv.-meter stor, svagt rosenfärgad fläck ungefär midt på snöfältet. Vid mikroskopisk undersökning befans snöfloran här bestå af en art, *Sphaerella nivalis* (Bauer) Sommerf. i det vanliga hvilstadiet. Dessutom fans här äfven bland snösmutsen en *Stigonema*.

Som bekant har Lektor J. Spångberg 1876 insamlat röd snö i dessa trakter, nämligen i Wallidalen. Ett ändamål med min exkursion till Njunjes var att om möjligt återfinna det snöfält, der Lektor Spångberg påträffade en så rik algflora ¹⁾. Jag företog därför från Njunjes en utflygt, som hade Walliyaggi till mål. Samma väg

¹⁾ Se V. B. WITTRÖCK, *Om snöns och isens flora*, 1883, s. 84 o.

som de föregående dagarne togs, och sedan ännu ett par fjellryggar öfverstigits, kommo vi ändtligen ner i den ofvan nämnda dalen. I botten af dalen flöt en bäck, der *Hydrurus* ej saknades. På slutningarna af fjellen vester om Wallispiken och nere i dalen (Wallivaggi) lågo öfverallt större och mindre snömassor. De största snöfälten befunno sig nere i dalen och på fjellet Toulpa. Den i dalen befintliga snön var beströdd med ett fint stoft, som efter torkning antog en grå färg. Af detta stoft insamlades en större quantitet för att vid hemkomsten noggrant undersökas. Emellertid lyckades vi ej påträffa det ställe, der Lektor Spångberg insamlade röd snö, utan begåfvo vi oss därför på hemvägen. Vi styrde då kosan öfver det nyss nämnda fjellet Toulpa, hvarest ett stort, på sina ställen vackert rosenfärgadt till blodrött, snöfält fans. Den röda färgen var intensivast vid ena kanten, der en så stark smältning af snön försiggick, att vi vid insamlandet af det färgande ämnet upprepade gånger nedsjönko mer än en fot djupt i snösörjan. Färgen var rent rosenröd eller blodröd, ganska stark, men genomträngde snön endast till några centimeters djup. Såsom ett exempel på den rikedom af alger, som förekom här, kan jag nämna, att en mindre opodeldokflaska full med denna röda snö räckte till mer än 100 rikhaltiga glimmerexemplar.

Vid återkomsten till Qvikkjokk företogs en flygtig undersökning af det material, som jag erhållit i Wallivaggi och på Toulpa. Sedan har jag efter hemkomsten till Stockholm företagit en noggrann genomletning. Resultatet af denna är i korthet följande. Det snöflore-prof, som insamlades på det förra stället, bestod af ett fint stoft med sparsamt inblandade alger. Snöfloran härstädes bestod af 12 arter. Af Phycocromaceer anträffades 4, nämligen *Synechococcus æruginosus* Näg., *Gloeocapsa Magma* Kütz., *G. sanguinea* Kütz. och en *Stigonema*, af hvilka den första är ny både för den arktiska och den skandinaviska snöfloran, och de båda *Gloeocapsa*-arterna nya för Sveri-

ges snöflora. Stigoneman har jag ej ännu lyckats med full säkerhet bestämma. Diatomaceerna voro 2, af hvilka den ena, som bestämts till *Epithemia Zebra* Kütz., är ny både för den arktiska och för den skandinaviska snöfloran. Den andra Diatomaceen var en *Navicula*; hvilken art känner jag ej. Någon Desmidiacé har jag ej med säkerhet anträffat. När jag i Qvikkjokk genomsåg profvet, trodde jag mig hafva funnit den bekanta isalgen *Ancylonema Nordenskiöldii* Berggr., men jag tviflar nu på att det är denna, utan förmodar att det är någon annan Desmidiacé. Af Volvocineer fann jag 2 arter nämligen *Sphærella nivalis* (Bauer) Sommerf. och *S. nivalis* (Bauer) Sommerf. β *lateritia* Wittr. Den förra var talrikast förekommande af alla i profvet funna alger; äfven gamosporer anträffades ganska ymnigt. Den senare, som är ny för den skandinaviska snöfloran, var deremot mycket sällsynt. Af Protococcaceer såg jag endast en art, *Cystococcus humicola* Näg., som är ny för den arktiska och den skandinaviska snöfloran. Af denna alg anträffades ett individ, vid hvilket en lafhyf var fästad. Familjen Palmellaceæ var representerad af en art, *Pleurococcus vulgaris* (Grev.) Menegh. β *cohærens* Wittr., äfven den ny för den skandinaviska snöfloran. Af Confervaceer anträffades 2 arter, nämligen *Ulothrix variabilis* Kütz. och *U. discifera* Kjellm. β *nivalis* Wittr.; båda dessa arter äro nya för den skandinaviska snöfloran. Hvad slutligen mossfloran beträffar, så fann jag endast några få protonemor.

Algvegetationen på Toulpas snöfält befans i motsats till floran i Wallivaggi vara artfattig, men individrik. Den bestod nämligen nästan uteslutande af *Sphærella nivalis* (Bauer) Sommerf. i det vanliga hvilstadiet. Ett par exemplar af *Pleurococcus vulgaris* (Grev.) Menegh β *cohærens* Wittr. anträffades dessutom.

En jemförelse mellan algfloran på Toulpa, i Wallivaggi och på den af Lektor Spångberg anträffade snöflorelokalen visar, att vegetationen äfven på ganska närliggande snöfält kan vara ganska vexlande. Det af Lek-

tor Spångberg tillvaratagna snöproffet är artrikast; enligt Professor Wittrocks undersökningar innehåller det 15 alger. Denna kollekt är i synnerhet utmärkt genom sin talrikhet på Desmidiaceer. Det snöfloreprof, som jag tog i Wallivaggi, är deremot ytterst fattigt på Desmidiaceer, men dubbelt rikare på Phycochromaceer än lektor Spångbergs prof. Såsom jag nämt, var floran på Toulpas snöfält mycket artfattig, men särdeles individrik. Denna betydliga olikhet i snöfloras sammansättning på så närbelägna lokaler, som de sist nämnda, har förmodligen flere orsaker. Säkerligen har här, liksom på alla andra ställen, mängden af oorganiska och organiska ämnen, underlagets fuktighet, belysningens styrka och långvarighet m. m. en stor betydelse för vegetationen.

Röd snö är troligen ingalunda sällsynt i Luleå Lappmark. Enligt uppgift af trovärdiga personer skall sådan finnas på fjellet Elti, beläget ungefär 10 kilometer öster om Virihaure, och i Lairovaggi, en djup dal vid foten af Sulitelma.

I sammanhang härmed vill jag nämna, att en af deltagarne i den nyligen hemkomna Spetsbergs-expeditionen, Kandidat Carlheim-Gyllenskiöld, åt mig insamlat två prof af röd snö. Det ena af dessa togs den 15 Juli 1882 ungefär 100 meter öfver hafvet på sidan af ett brant strandfjell på Amsterdamön, belägen vid Spetsbergens nordvestra kust. Den torkade bottensatsen af den smälta snön hade en tydlig tegelröd färg. Jag var därför redan, innan materialet blifvit mikroskopiskt undersökt, ganska säker på, att åtminstone den af Dr Nathorst vid Alkhornt på Spetsbergen i så stor mängd funna *Sphaerella nivalis* (Bauer) Sommerf. β *lateritia* Wittr. här förefans. En noggrannare examinering besannade detta. Floran här utgjordes nämligen endast af 3 former: *Sphaerella nivalis* (Bauer) Sommerf., *S. nivalis* (Bauer) Sommerf. β *lateritia* Wittr. och *Pleurococcus vulgaris* (Grev) Menegh. β *cohærens* Wittr., af hvilka den andra bildade

hufvudmassan. Dessutom fann jag ganska talrikt ovala celler, 30 μ långa och 15 μ breda, hvilkas membran var försedd med längsgående ribbor; i tvärgenomskärning voro de runda och försedda med utskott; cellinnehållet hade alldeles samma färg som det hos *Sphaerella nivalis* (Bauer) Sommerf. β *lateritia* Wittr. Nära till hands ligger den förmodan, att dessa celler äro gamosporer af den sist nämnda algen. Om så vore, skulle detta tala för Prof. Wittrocks åsigt, att *Sphaerella nivalis* (Bauer) Sommerf. β *lateritia* Wittr. är en från *S. nivalis* (Bauer) Sommerf. α skild art.

Det andra provet, som liknade fin röd sand, är taget i Juli ungefär 200 meter öfver hafvet vid Cap Thorsen på Spetsbergen. Vid mikroskopisk undersökning befans detta prof nästan uteslutande bestå af mineralpartiklar. Efter en långvarig letning lyckades det mig dock slutligen att konstatera närvaron af *Sphaerella nivalis* (Bauer) Sommerf.

Professor E. WARMING höll derpå ett föredrag Om hapaxantiska växter, öfver hvilket föredrag referat kommer att lemnas framdeles, då Föredr. hunnit meddela äfven sina iakttagelser öfver de perenna växterna.

DENSAMME framställde vidare Iakttagelser öfver växter med öfvervintrande gröna blad. (Föregående meddelande). Antalet af växter med vintergröna blad var i sjelfva verket vida större, än Födr. tillförene hade trott. Den frågan måste helt naturligt uppställas, hvilka skyddsmedel dessa blad hafva emot vinterkölden och särskildt emot kall uttorkande vind. Som bekant hafva många arktisk — alpina växter läderartade torra blad och måste väl i dessas konsistens ega ett skydd; men huru skyddas väl de tunnbladiga? Föredr. hade genom anatomisk undersökning af en stor mängd vintergröna blad funnit, att *garfsyra* nästan alltid förekommer i dem och att särskildt öfverhuden är så konstant garfsyrehaltig, att detta kan

betraktas nästan som ett karaktärsdrag. Öfverhuden på bladets uppåt vända sida är vanligtvis rikare derpå än den nedåt vända bladsidans. Äfven de närmast intill öfverhuden liggande mesophyll-lagren föra vanligtvis, ehuru i ringare grad, garfsyra likasom ock endodermis. De anatomiska förhållandena komma att framdeles under olika årstider undersökas af en lärjunge vid Stockholms Högskola, hvilken jemväl kommer att söka utreda garfsyrans fysiologiska betydelse, öfver hvilken Föredr. uttalade följande hypotes. Syror äro kända såsom i hög grad vattendragande och spela enligt HUGO DE VRIES just derigenom en väsentlig roll i växtlifvet. Om nu förhållandet är sådant äfven med garfsyran, — något som bör undersökas, — torde vi kanske i hudväfnadens rikedom på garfsyra hafva ett skyddsmedel mot uttorkning under vintern, särskildt emot de för vegetationen farliga kalla och torra vindarne och ett medel till snabbt återställande af den förlorade turgorn. I god samklang härmed torde ock stå WESTERMAIERS teori öfver epidermis' funktion.

I sammanhang härmed anmärkte professor V. B. WITTROCK, att de ständigt gröna rotbladen hos talrika örter bereda sig ett verksamt skydd mot vinterkölden derigenom, att de, i stället för att såsom om sommaren vara riktade snedt uppåt, böja sig bakåt och nedåt, så att de komma att med åtminstone yttre delen af undre bladytan blifva tryckta mot jorden. Denna starkt bågböjda ställning intaga bladen hos oss i oktober och november månader, och de bibehålla den till i april eller början af maj följande år. Särdeles tydligt kan detta iakttagas hos t. ex. *Hypochaeris maculata* L., *Geum urbanum* L. (då den växer på öppen mark; skyddad i busksnår håller den sig längre upprätt), *Cerefolium sativum* L. m. fl. Äfven en del tidiga vårväxter iakttaga samma försigtighetsmått mot kölden, så t. ex. *Ranunculus Ficaria* L., som hos oss (här vid Stockholm) under april och förra delen af maj böjer såväl de blombärande grenarne som

örtbladen bågformigt nedåt, hvaremot den senare på våren, då temperaturen stigit, rätar upp både grenar och blad. Man erinre sig äfven *Fritillaria Meleagris* L., hvilken, då den nyss kommit upp ur marken, är så starkt nedböjd under ungefär en veckas tid, att blomknoppen stöder mot jordytan.

Slutligen höll lektor S. ALMQVIST fördrag Om blom-mans byggnad hos våra svenska *Platanthera*-arter.

De flesta karaktärer, med hvilka man sökt skilja dessa båda arter, äro antingen obetydliga eller föga konstanta. Visserligen är *P. chlorantha* i allmänhet till alla delar större och gröfre, har vanligen (men långt ifrån alltid) grönaktiga och föga luktande blommor med bredare kalkblad samt längre och gröfre (deremot knappast, som det vanligen säges, plattare) sporre; men det skall vara ett vant öga, som på dessa karaktärer under alla förhållanden säkert skiljer de båda arterna. Deremot är könpelaren af en så karaktäristisk byggnad, att ett ögonkast är tillräckligt för att afgöra, hvilkendera arten man har framför sig. DARWIN har visat, att denna olikhet afser ett olika förhållande till besökande insekter, i det pollenmassorna hos *P. bifolia* fastna på basen af sugsnabeln, hos *P. chlorantha* åter på hufvudets sidor, helst ögonen. Och man torde i dessa båda hafva ett vackert exempel på arter, hvilka differentierat sig från hvarandra nästan uteslutande genom att afpassa sig för ett olika förhållande till besökande insekter.

Hos *P. chlorantha*, hvilken torde vara en ursprungligare, mindre utvecklade typ, är könpelarens grundform en fyrkant med aftrubbade hörn, hvars nedre bredd är större än den öfre samt större än längden; utefter dess sidor sitta knapprummen, som följaktligen måste nedåt divergera från hvarandra; afståndet mellan pollenmassornas häftskifvor blir betydligt (omkring 4 mm.). Sporröppningen är mycket trång, rund och är aflägsnad från häftskifvorna.

Hos *P. bifolia* åter är könpelarens bredd, i synnerhet neråt, betydligt mindre än längden. Häftskifvorna sitta mycket nära hvarandra i kanterna af ingången till sporren, hvilken är smalt aflång, vertikalt stäld, samt nära midten förträngd genom två egendomliga kroppar, om hvilka mera längre fram. Men denna ingång är ej sjelfva sporröppningen, hvilken sitter djupare in och är alldeles undandold. Den har uppkommit derigenom, att de båda nedre märkesflikarne, som bilda könpelarens bas, hos denna art böjt sig framåt mot hvarandra, hvaraf äfven könpelarens ringa bredd neråt samt häftskifvornas närmande till hvarandra blir en följd. — Vår *P. chlorantha* är tydligen samma form som DARWINS och hufvudformen af HERMANN MÜLLERS; de biformer åter, som enligt sist nämde förf. utgöra tyskarnes *P. bifolia*, synes hos oss, åtminstone i mellersta Sverige, saknas. Deremot tyckes vår svenska *P. bifolia* ej väl låta sig identifiera med DARWINS *bifolia* (= MÜLLERS *solstitialis*); den hör visserligen omisskänneligen till samma hufvudtyp, men synes vara en variation af denna, ännu mer aflägsnad från *chlorantha*-typen. Bevis härför kan en jemförelse mellan ofvanstående beskrifning och DARWINS samt MÜLLERS gifva. Härtill kommer, att MÜLLER uppgifver blomningstiden en månad senare än *P. chlorantha*'s, under det att vår form blommar ungefär 14 dagar tidigare än denna. Växstället, "sumpiga ängar", passar också illa. En noggrann undersökning af dessa båda formers förhållanden vore därför högeligen önskvärd. — De båda små kroppar, som åstadkomma förträngningen af ingången till sporren, är föredr. böjd att anse för felslagna ståndare, nämligen de två som jemte den fertila skulle bilda den yttre ståndarkransen. Skälen för detta påstående äro följande. De sitta midt för de sidostälda yttre kalkbladen. De likna påfallande de båda som staminodier erkända kropparna; den inre byggnaden (undersökt af amanuensen N. WILLE) afviker ej heller, men är allt för litet karaktäristisk för att kunna anföras som bevis. Slutligen synes det svårt

att hänföra dem till någon annan af blommans delar. De sitta på gränsen mellan underläppen och könpelaren; från den förra äro de i de flesta fall skilda genom en tydlig inskärning och kunna väl därför näppeligen vara utväxter från denna. Men lika litet torde de vara utväxter från könpelaren, ty hos ett individ hade föredr. i alla blomorna funnit dem genom en inskärning tydligt skilda från könpelaren och i stället sammanväxta med underläppen. Emellertid kan endast utvecklingshistorien gifva full visshet i denna sak.

Jakob Eriksson.

Societas pro fauna et flora fennica d. 3 nov. Hr MELA förevisade ex. af *Salvia pratensis*, af hr J. W. HASSELBLATT funnen några år i rad på en naturlig äng i närheten af St. Michel, men troligen införd med utländskt höfrö. — Hr ENVALD förevisade en för finska floran ny växt, *Arnica alpina*, hvilken han sistlidne sommar under sin resa i ryska Lappmarken funnit på ett omkr. 2,500 fot högt fjäll, Tuatasch vid Nuortijaur.

Fysiografiska sällskapet d. 14 nov. Prof. ARESCHOUG redogjorde för formbildningen hos ett par i vestra och mellersta Sverige förekommande *Rubus*-arter. — Prof. BERGGREN redogjorde för en hittils till släktet *Veronica* förd växt af familjen Loganiaceæ.

Vetenskapsakademien d. 14 nov. Prof. Wittrock refererade en till akademien inlemnad afhandling af adj. P. J. HELLBOM med titel "Norrlands lafvar".

Till e. o. professor i botanik vid Upsala universitet har Kongl. Maj:t d. 16 nov. utnämnt doc. d:r F. R. KJELLMAN.

Undertegnede vil paatage sig at skaffe vakre Exemplarer af samtlige de BRYA og WEBERAE, som findes anførte for Dovre i Hartmans Flora 11:te Oplag samt desuden flere nye Arter og Former f. Ex. *Webera crassidens*, *W. erecta* og for Skandinavien nye f. Ex. *Webera Breidleri*, *Bryum Blindii*, *Bryum teres*, for 15 Kroner. Pengene kunne sendes til mig under Adresse: Sognepræst Kaurin Opdal Aune